

เทศน์อบรมฆราวาส

ณ หอประชุมคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ

เมื่อเย็นวันที่ ๑๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๗

ศาสนธรรมกำกัใจ

วันนี้เป็นวันมหามงคลของพี่น้องชาวจุฬาลงกรณ์ และพี่น้องทั้งหลายที่มาร่วมงานการมหากุศลในครั้งนี้ โดยมีศาสตราจารย์ เกหลง ประภาวสิทธิ์ อธิการบดี คณะครุศาสตร์เป็นประธานในงานนี้ งานนี้เป็นงานมหากุศลอันยิ่งใหญ่ของพี่น้องชาวไทยเรา ริเริ่มมาตั้งแต่วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๑ จนกระทั่งบัดนี้ เป็นเวลา ๖ ปีเต็ม ผลแห่งความรักชาติ-ความเสียสละที่พี่น้องทั้งหลายซึ่งเป็นชาวพุทธ เคารพนับถือพระพุทธเจ้า เชื่อฟังพระองค์ท่านตลอดมา ได้พากันดำเนินตามหัวหน้าคือหลวงตาซึ่งเป็นผู้นำพี่น้องชาวไทยเรามาโดยลำดับลำดับแต่เริ่มแรก อุทิศสัพเพกายมตลอดมาทั่วประเทศไทย ผลปรากฏด้วยความราบรื่นมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งบัดนี้

จึงปรากฏว่าทองคำเราได้ตามกำหนดที่ตั้งไว้แล้ว คือ ๑๐ ตัน เวลานี้ได้ทองคำถึง ๑๐ ตันกับ ๓๑๒ กิโลกรัมแล้ว ส่วนดอลลาร์ที่กำหนดไว้ให้ได้ ๑๐ ล้าน เวลานี้ได้ ๑๐,๒๑๔,๖๐๐ ดอลลาร์ นี่เป็นความสมบูรณ์พูนผลในเจตนารมณ์ของหลวงตาที่ตั้งไว้ว่า ให้ได้ทองคำน้ำหนัก ๑๐ ตันเป็นอย่างน้อย ขาดไม่ได้ และดอลลาร์ให้ได้ ๑๐ ล้านเป็น อย่างน้อยขาดไม่ได้เหมือนกัน นี้ก็ได้เพิ่มจาก ๑๐ ตันและ ๑๐ ล้านมาแล้ว จึงเป็นที่ภาคภูมิใจกับบรรดาพี่น้องทั้งหลายที่ช่วยตะเกียกตะกายมาด้วยกัน นับแต่วันเริ่มแรก เพราะความรักชาติของเรา

ชาติไทยทั้งชาติเป็นชาติที่ใหญ่โต ชาติเราแต่ละคน ๆ นี้ก็เป็นชาติที่ใหญ่โตเต็มตัวของเรา สัตว์ก็มีชาติของสัตว์ รักชาติของตนเต็มตัว ไม่ว่าสัตว์ประเภทใดในน้ำบนบก บนฟ้าอากาศที่ไหนที่มีสัตว์ ความรักชาติของตนเองมีเสมอหน้ากันหมด โดยไม่ต้องไปศึกษาเล่าเรียนจากสถานที่ใดและบุคคลใด หากเป็นตามหลักธรรมชาติของความรัก ความสงวนตน ดังที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ว่า นตฺถิ อตฺตสมํ เปมฺ ความรักอื่นเสมอด้วยตนไม่มี ท่านว่า นี่แหละรักเรา เราอยู่ในชาติเราก็รักชาติ สิ่งใดที่เกี่ยวข้องกับชาติเรา เรารักเราสงวน เราบำรุงรักษาทั้งนั้น

เราก็ได้อุทิศสัพเพกายมเรื่อยมา สมบัติเงินทองแต่ละบาทแต่ละสตางค์มีความรักความสงวนเช่นเดียวกันหมด แต่ก็เพราะความรักชาติมีน้ำหนักมากจึงต้องได้สะสมสมบัติเงินทองทั้งหลายที่มีความรักเช่นเดียวกัน เข้าสู่จุดใหญ่คือหัวใจของชาติไทยเรา

ได้แก่คลังหลวง พี่น้องทั้งหลายก็ได้บริจาคเรื่อยมาตั้งแต่ต้นจนกระทั่งปานนี้ โดยที่ชาติไทยเราไม่ใช่เป็นชาติเศรษฐกิจผูกพันพอที่จะมีเงินมีทองกองเท่าภูเขา แต่น้ำใจแห่งความรักชาตินั้นมีมาก ใหญ่กว่าภูเขาทั้งลูกเสียอีก ภูเขาทั้งลูกเราจะทำลายอะไรก็ไม่ค่อยกระทบกระเทือน แต่หัวใจและชีวิตจิตใจของเรานี้ใครมาแตะไม่ได้ จึงเรียกว่ารัก รักชาติใหญ่ยิ่งกว่าภูเขาทั้งลูก มีความรักชาติของตนยิ่งใหญ่กว่าภูเขาทั้งลูก

นี่แลเป็นเหตุให้พี่น้องทั้งหลายได้ตะเกียกตะกาย เราไม่ใช่เศรษฐกิจแต่น้ำใจของเราที่รักชาติใหญ่โตโอฬารมากทีเดียว จึงต้องอุทิศสำหรับพยายามหามาได้มากได้น้อยตามกำลังความสามารถของตน ๆ เรื่อยมาจนกระทั่งบัดนี้ ก็เหมือนกับฝนที่ตกทีละหยดละหยาด ตกไม่หยุดไม่ถอยสามารถทำท้องฟ้ามหาสมุทรให้เต็มด้วยน้ำได้ฉนั้นนั่นเหมือนกัน น้ำใจของพี่น้องทั้งหลายไหลรินมาตลอดตั้งแต่ต้นจนกระทั่งบัดนี้ ได้เต็มตื้นขึ้นมาเต็มตามจุดหมายปลายทางที่เราทั้งหลายต้องการกัน นี้ก็เพราะความอุตสาหะพยายาม ความรักชาติ ความเสียสละตามมาด้วยความพร้อมเพรียงสามัคคีกัน

ความพร้อมเพรียงสามัคคีนี้มีกำลังอันใหญ่หลวงมาก จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายรักสงวนชาติไทยของเราด้วยความพร้อมเพรียงสามัคคีกัน ดังที่เราได้อุทิศสำหรับพยายามบำรุงรักษาสนับสนุนชาติไทยของเราที่เอนเอียงลงไปให้ฟื้นตัวขึ้นมา เวลานี้เข้าขั้นความภาคภูมิใจกับพี่น้องทั้งหลายแล้ว โดยสมบัติเงินทองในจุดส่วนกลางก็มีสมบูรณ์พูนผลตามกำลังแห่งชาติไทยของเรา ซึ่งไม่ใช่ชาติแห่งเศรษฐกิจ ก็มีครบสมบูรณ์ตามอวัยวะของตนที่เป็นชาติน้อย ๆ แต่มีความแน่นหนามั่นคง นี้คือความสามัคคี

ความสามัคคีนับแต่ร่างกายของเรา ถ้ามีความพร้อมเพรียงสามัคคีไม่เจ็บอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง ไม่พิกลพิการ เราประกอบหน้าที่การงานอะไรก็สะดวกสบาย ไม่กังวล ถ้ามีขัดข้องในอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง การดำเนินกิจการงานทั้งหลายไม่สะดวก จิตใจก็ไม่สบาย นี้คือร่างกายแตกแยกกันแล้ว ไม่สามัคคีกัน ทำให้จิตใจซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในร่างกายนั้นได้เกิดความทุกข์ความลำบาก เป็นกังวลกับร่างกายของตน ตลอดหน้าที่การงานที่เคยดำเนินมาก็ลดหย่อนผ่อนลงไป จนกระทั่งถ้าร่างกายมีโรคมาถึงกับทำงานไม่ได้ เสียผลประโยชน์ไปมากมาย นี้คือความขัดข้อง ความแตกร้างสามัคคีแห่งร่างกาย

ที่นี้ชาติไทยของเราก็เป็นเช่นนั้นเหมือนกัน ถ้ามีความพร้อมเพรียงสามัคคี ดังที่พี่น้องทั้งหลายดำเนินมาเป็นการช่วยชาติเป็นสักขีพยานอันสำคัญ เราก็เห็นผลประจักษ์ตาประจักษ์ใจของเรา นี้เพราะอำนาจแห่งความพร้อมเพรียงสามัคคีกัน จึงขอให้ทุก ๆ ท่านรักษาความสามัคคีของตนในหมู่มชน ในครอบครัวเหยาเรือน ทุกสิ่งทุกอย่างให้มีเหตุมีผลเป็นเครื่องดำเนิน หลักธรรมของพระพุทธเจ้ามีเหตุกับผลรวมเข้าไปแล้ว

เรียกว่ากรรม ถ้าเหตุผลยังไม่ลงรอยก็ยังไม่เรียกว่ากรรมอย่างเต็มสัดเต็มส่วน เมื่อเหตุกับผลลงรอยกันเรียบร้อยแล้วก็เรียกว่ากรรม

เพราะฉะนั้น การที่เราจะเคลื่อนไหวไปมาในทิศทางใดเพื่อประโยชน์แก่ตนหรือส่วนรวม ขอให้คำนึงถึงเหตุผลต้นปลายว่าควรหรือไม่ควร สิ่งที่ทำลงไปนั้นผิดถูกดีชั่วประการใด ขอให้คำนึงคำนวณพินิจพิจารณาเสียก่อนแล้วค่อยเคลื่อนไหวลงไปบำเพ็ญหรือทำกิจการงานนั้น ๆ ก็จะเป็นมรรคเป็นผลสมความมุ่งหมาย ในธรรมท่านก็แสดงไว้แล้วว่า นิสมม กรรม เสຍโย โครครวญให้เรียบร้อยก่อน แล้วค่อยดำเนินกิจการนั้น ๆ จะไม่ค่อยผิดพลาดไปอย่างง่ายดาย ถ้างงใช้สติปัญญาพินิจพิจารณาแล้วแม้ผิดพลาดก็มีน้อย แต่การพรวดพราดตามนิสัยสุขเอาเผากินนั้นส่วนมากมักจะมีแต่ความผิดพลาด ผลเป็นที่ไม่พอใจตลอดไป นี้แหละคือความผิดพลาดจากการไม่พินิจพิจารณา

ศาสนาของพระพุทธเจ้า เป็นศาสนาที่เต็มไปด้วยเหตุด้วยผลทุกอย่าง พระองค์ทรงดำเนินมาด้วยเหตุด้วยผล เมื่อถูกต้องตั้งงามสมบูรณ์แล้วก็บรรลุธรรมขึ้นมาเป็นพระพุทธเจ้าทั้งองค์ แล้วบรรดาสาวกที่เป็นสรณะของพวกเราทั้งหลายก็เช่นเดียวกัน ท่านบำเพ็ญธรรมคือความถูกต้องตั้งงามของธรรม นั้นแลเป็นแนวทางให้บำเพ็ญไปตามแนวทางนั้นโดยไม่ให้ผิดพลาดไปได้ ผลแห่งความดีก็ปรากฏขึ้นโดยลำดับลำดับ จนเป็นที่พอใจ สำเร็จขึ้นตั้งแต่ต้นเป็นพระโสดา พระสกิทาคา พระอนาคา พระอรหันต์ นี่ล้วนแล้วตั้งแต่ผู้ดำเนินตามเหตุผลกลไกที่ธรรมทรงแสดงไว้แล้วโดยถูกต้อง

เมื่อบำเพ็ญตามนั้นแล้วผลก็ค่อยหนุนขึ้นไป ๆ จนสำเร็จเป็นมรรค ผล นิพพานขึ้นมา ศาสนาจึงเป็นธรรมประจำใจของผู้ใคร่ต่อธรรม จะนำไปประพฤติปฏิบัติกำจัดสิ่งที่เป็นภัยต่อกาย วาจา ใจของตนซึ่งมีอยู่ภายใน คือกิเลสนั้นแหละตัวภัย ได้พินิจพิจารณาสิ่งเหล่านี้ด้วยดีก่อนจะนำออกใช้ คนเรามีกิเลส ส่วนมากกิเลสมักจะออกหน้าออกตา ถ้าเป็นสัตว์ก็อยู่ปากคอก พอเปิดประตูสัตว์ที่อยู่ปากคอก ตัวใดอยู่ปากคอกตัวนั้นจะออกก่อน ๆ ตัวที่อยู่หลังคอกก็ต้องวิ่งตามเขา ส่วนมากกิเลสมักอยู่ปากคอกเสมอ พอเอะอะกิเลสจะพาคิดพาอ่าน พาบึกพาบิน พากระทำโดยไม่ค่อยคำนึงถึงความผิดถูก ชั่ว ดี

ครั้นไปทำแล้วผลชั่วที่เกิดขึ้นจากการทำไม่ดีของตน ก็สะท้อนย้อนกลับมาหาตัวเองให้ได้รับความทุกข์ความเดือดร้อนวุ่นวาย นี่คือกิเลสที่มันเดินก่อนเรา เราเป็นลูกชาวพุทธยังตามไม่ทัน เพราะกิเลสมันรวดเร็วก็ให้พยายามตามให้ทัน พยายามตามแก้

ไขความคิดความปຽง ความอยากความทะเยอทะยานของตนซึ่งเป็นฝ่ายผิดเสียมากต่อมาก แล้วดัดแปลงแก้ไขความอยาก ความคิดความปຽง ความอยากกระทำทั้งหลายนั้น ให้อยู่ในความพอเหมาะพอดีคือธรรม ไม่ให้ผาดโผนโจนทะยานไปตามความอยาก ความทะเยอทะยานของกิเลสโดยถ่ายเดียว เราก็พอมีส่วนแบ่งได้จากกิเลส

นี่คือขั้นเริ่มต้นแห่งการปฏิบัติตนเพื่อความเป็นคนดี ต้องมีการหักการห้ามโดยเอาแบบแปลนแผนผังที่ถูกต้องดีงาม คือศาสนธรรมมากำกับใจ แล้วค่อยดำเนินไปตามธรรมที่สอนไว้ว่าอย่างไร อุทิศสำหรับพยายามดำเนินตามนั้น เราก็เป็นคนดีไปเรื่อยๆ กลายเป็นคนดีวันดีคืนขึ้นไป ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งถึงผู้ใหญ่ เมื่อเป็นผู้ฝึกฝนอบรมตนด้วยอรรถด้วยธรรมอยู่เสมอทางเสียหายมีน้อย ทางดีจะเพิ่มพูนขึ้นเป็นลำดับ จนเป็นนิสัยของผู้มีธรรมในใจ จะทำอะไรไม่พรวดพราด ไม่ผาดโผนโจนทะยาน มีเหตุผลมีหลักมีเกณฑ์

ถึงจะอยากขนาดไหนความอยากอันนี้จะเป็นภัยต่อตน จะอยากไปก็ไม่ไป อยากทำก็ไม่ทำ อยากพูดก็ไม่พูด ถึงจะอยากคิดก็บังคับความคิดที่ผิดนั้นไว้ด้วยอรรถด้วยธรรม หลายครั้งหลายหนสิ่งเหล่านี้ที่เคยผาดโผนก็ยอมอ่อนตัวลงไปๆ เพราะอำนาจแห่งธรรมบังคับหรือกำกับไว้ไม่ให้เดินไปตามอารมณ์ของตน นี่คือการฝึกตน เราเป็นชาวพุทธขอให้พี่น้องทั้งหลายได้คำนึงถึงธรรมว่าเป็นของเลิศเลอเสมอ อย่าเห็นแก่ความอยาก ความทะเยอทะยาน ความดีความดีน ที่เป็นมาในทุกตัวสัตว์นั้นว่าเป็นของดีของดี ไม่คิดอ่านไตร่ตรองถึงความเสียหายของมัน แล้วเราจะเป็นผู้รับเคราะห์แห่งความเสียหายนั้นเสียเองเพราะความผิดพลาดจากธรรม เพราะกิเลสไม่เคยทำใครให้ดี มีแต่ทำให้เสียไปโดยลำดับ ถึงขั้นพาล่มจม หมดคุณค่าหมดราคาในคนทั้งคน

เขาเกิดมาเขาสั่งสมความดีมีค่ามีราคา ตายแล้วเขาไปสู่สุคติโลกสวรรค์ เสวยทิพย์สมบัติมีความสุขความเจริญอยู่ในเทวโลกชั้นนั้นๆ แต่เราที่เป็นไปตามกิเลสอำนาจของกิเลสที่หลุดลากลไปโดยถ่ายเดียว โดยไม่พิจารณาตัดค้ำต้นตอหรือแก้ไขกันบ้างเลย เขาชั้นเรากลับลงไป เขาชั้นสู่ความดีเราลงไปหาความชั่วช้าลามก นี่คือกิเลสพาสัตว์ให้เสียหายและล่มจมไปได้อย่างนี้ มันมีอยู่ในหัวใจของคนนั้นแหละ ท่านจึงสอนให้มีธรรมในใจ เพราะธรรมก็เกิดที่ใจอยู่ที่ใจ กิเลสก็เกิดที่ใจอยู่ที่ใจด้วยกัน แต่กิเลสมีอำนาจมากกว่า เหยียบย่ำทำลายธรรมไปต่อหน้าต่อตา ทำความเสียหายจนไม่รู้เนื้อรู้ตัว อย่างนี้มีมากต่อมาก

ผู้มีธรรมในใจเช่นเดียวกัน นำธรรมเข้ามาแก้ไขดัดแปลง ชะล้างกันไปด้วยลำดับ ธรรมชะล้างตรงไหนจะค่อยสะอาดสะอาดขึ้นขึ้นไป แล้วจะเป็นผลดีขึ้นมาแก่ผู้ปฏิบัติตาม

ธรรม เราเป็นลูกชาวพุทธขอให้ตัดแปลงกาย วาจา ใจของตนเพื่อเป็นสาระอันดีงาม หรือเลิศเลอแก่ตนด้วยอรรถด้วยธรรมจากการฝึกฝนอบรมตน จะยากลำบากบ้าง เรื่องธรรมไม่เคยสอนใครให้ล้างมือเปิบโดยเหยียบหัวกิเลสไป แล้วไปตีโดยถ่ายเดียวไม่มี ต้องได้ฝึกฝนอบรม ต้องได้ต่อสู้กับกิเลสซึ่งเป็นฝ่ายชั่วช้าลามกจนได้ตลอดไปนั้นแหละ ด้วยอรรถด้วยธรรมเป็นเครื่องมือและเป็นกำลังใจของเรา อุตส่าห์พยายามบำเพ็ญ

นี่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ ทราบได้ชัดเจนทั่วหน้ากันว่าต่างจากสัตว์ทั้งหลาย ความรู้สึกของมนุษย์นี้ยกให้ว่าเป็นความเฉลียวฉลาดกว่าสัตว์ทั้งหลาย แล้วสิ่งที่ให้เหมาะสมกับความฉลาดของมนุษย์นี้ก็คือธรรม ได้แก่คำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นศาสดาองค์เอก ไม่มีกิเลสติดในพระทัยแม้ชนิดหนึ่งเลย ตรัสรู้ด้วยความชอบธรรมสว่างกระจ่างแจ้ง เห็นเหตุเห็นผล เห็นดีเห็นชั่วตลอด นรกอเวจี สวรรค์ พรหมโลก นิพพาน พระองค์ทรงรู้แจ้งแทงทะลุไปหมด นี่ละท่านผู้วิเศษวิโส ท่านผู้เป็นศาสดาจารย์สอนสัตว์โลก ท่านสอนด้วยความรู้แจ้งเห็นจริง

เรายังมีมืดมีบอด มีฝ้ามืดฟาง ก็ขอให้ฟังเสียงครูเสียงอาจารย์ เสียงอรรถเสียงธรรม อย่าฟังแต่เสียงกิเลสค้นหาโดยถ่ายเดียว มันจะพาเราล่มจมไปทั้งวันทั้งคืนไปเรื่อย ๆ ถ้าไม่มีธรรมมาหักห้ามต้านทาน จึงขอให้มีธรรมมาเป็นเครื่องบังคับจิตใจฝึกฝนทรมาณตน เราเป็นมนุษย์นี้จะสร้างความอบอุ่นให้แก่ตน ๆ เรียกว่าเป็นที่พึ่งของใจ ได้เป็นอย่างดีด้วยอรรถด้วยธรรม เรามีอรรถมีธรรม มีความสงบร่มเย็นภายในใจ ต่างกันกับผู้ที่มีกิเลสเต็มหัวใจ กับผู้มีธรรมเต็มหัวใจนี้ต่างกันมากราวฟ้ากับดิน

ผู้มีกิเลสเต็มหัวใจจะเป็นพินเป็นไฟเผาไหม้ได้ทุกชาติชั้นวรรณะ ฐานะสูงต่ำไม่มีประมาณเพราะกิเลสเหนือหมด จะขึ้นอยู่บนหัวใจของผู้นั้น ๆ ตลอดไป เมื่อการขึ้นอยู่บนหัวใจของกิเลสซึ่งมีอำนาจมากแล้ว จะสั่งการงานอะไรเราก็ต้องคล้อยตาม หมอบคลานไปตามมัน ผลที่ได้ขึ้นมาก็มีแต่ความเสียวันเสียคืนไป ผลดีที่จะได้เป็นที่ระลึกแก่ตนไม่มี ด้วยเหตุนี้ธรรมมีในใจด้วยกัน เกิดที่ใจอยู่ที่ใจด้วยกัน ขอให้ค้นคว้าหาธรรมระลึกถึงธรรม นำมาแก้ไขตัดแปลงกาย วาจา ใจของตนที่เคลื่อนไหวไปมา ส่วนมากมักจะมีแต่ทางผิด ให้เป็นทางถูกด้วยอรรถด้วยธรรมเราจะมี ความสงบร่มเย็น

เฉพาะอย่างยิ่งการอบรมใจในเวลาอันควร ควรจะมีกับเราทั้งหลายที่เป็นชาวพุทธ อย่าไปโยนให้วัดให้วา ให้พระเจ้าพระสงฆ์ ให้คัมภีร์ไบเบิลไปเสียหมด เหล่านั้นไม่ใช่เรื่องสำคัญยิ่งกว่าที่จะน้อมธรรมะนี้เข้ามาแก้ไขตัดแปลงตนเอง ธรรมจะเป็นผลเป็นประโยชน์ขึ้นที่ตัวของเรา การโยนอรรถโยนธรรมไปสู่วัดสู่วาเป็นเรื่องผิดไป บุญก็อยู่กับวัดกับวา อยู่กับพระเจ้าพระสงฆ์ไปเสียหมด ส่วนบาปกอบโกยเอาโดยไม่คำนึง

ถึงว่าอยู่ในที่เช่นไร ควรไม่ควร ควรเสียทุกกาลเวลา ทุกอิริยาบถที่เคลื่อนไหวของกาย อย่างนี้เป็นความเสียหายสำหรับเรา

ธรรมมีอยู่กับทุกคน วัดก็มีที่ดิน มีต้นไม้ภูเขา มีที่สูงที่ต่ำ ที่ราบเรียบเหมือนกัน แต่ผู้ปฏิบัติธรรม เช่นนักบวชไปอยู่ในสถานที่ใด ซึ่งเป็นที่เหมาะสมกับการบำเพ็ญของตน ก็สร้างที่พัก ที่อยู่ที่อาศัยที่บำเพ็ญในสถานที่นั้น ๆ ขึ้นมา ที่นั้น ๆ ก็กลายเป็นวัดเป็นวา เป็นสถานที่อยู่ของพระเจ้าพระสงฆ์ไป ท่านจึงเรียกว่าวัดว่าบ้าน แต่ความจริงก็เป็นพื้นที่อันเดียวกัน มันขึ้นอยู่กับผู้บำเพ็ญ เราจะไปโยนบุญโยนกุศลให้ท่านไปเสีย ส่วนบาปเรากอบโกยเอาแต่ตัวของเรา ก็เรียกว่าสร้างแต่บาปแต่กรรม ใจของเราก็เป็นคลังแห่งบาปแห่งกรรม แห่งความรุ่มร้อน มันก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร

อยู่ในวัดก็เป็นเรื่องของพระ พระท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเป็นเรื่องของท่าน ความบริสุทธิ์ก็เป็นเรื่องของท่าน ความเลวร้ายก็อยู่กับพระผู้ปฏิบัติตัวแบบโลเล หากลัทธิเกณท์ไม่ได้ อยู่ในวัดก็แล้ว ไปที่ไหนก็แล้ว มันเลวอยู่กับคน ไม่ได้เลวอยู่กับสถานที่ที่เรียกว่าวัด พอใครก้าวเข้าไปแล้วก็ว่าเป็นพระดีไปหมดเพราะสถานที่พาให้ดี อย่างนี้ไม่เคยมี มีอยู่กับบุคคลผู้ดัดแปลงแก้ไข เราอยู่ในบ้านของเราไม่ได้เข้าวัดเข้าวา วัตรข้อปฏิบัติความดีงามทั้งหลาย มีอยู่กับทุกคนที่จะฝึกฝนตนเองให้เป็นคนดีได้ด้วยกัน

เพราะฉะนั้นเราอยู่ในบ้าน ก็เลสมันก็อยู่กับเรา เข้าไปวัดมันก็อยู่กับเรา เราอยู่ในบ้านเราก็แก้กิเลสได้ เข้าไปในวัดเราก็แก้กิเลสได้ถ้าเราจะแก้ ถ้าเราไม่แก้ไปอยู่ในวัดก็ผูกมัดตนเองด้วยกิเลส อยู่ในบ้านก็ผูกมัดตนเองด้วยกิเลส หว่าไม่มีเวล่ำเวลา หว่า การสร้างคุณงามความดีเป็นสมบัติของผู้อื่น เป็นเรื่องของพระของเณร ของพระเจ้าพระสงฆ์ ของท่านผู้มีศีลธรรมภายในใจ ไม่ใช่เรื่องของเรา เมื่อเป็นเช่นนั้นเรื่องของเราจะมีตั้งแต่ความชั่วช้าลามก กอบโกยเอาทุกวันทุกเวลา สุดท้ายความทุกข์ร้อนทั้งหลายที่โลกผู้ดีทั้งหลายรักศีลรักธรรมท่านเสวยกันด้วยความสุขความเจริญ เรากลับมาเสวยความทุกข์ความเดือดร้อน อย่างนี้ไม่สมควรแก่เราซึ่งเกิดมาในท่ามกลางแห่งพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่เลิศเลอ

จึงขอให้ทุก ๆ ท่านได้หาโอกาสบำเพ็ญตนในเวลาอันควร เช่นเวลาจะหลับจะนอน ก็ควรระลึกกราบไหว้พระเสียก่อน บังคับ มันจะขี้เกียจขนาดไหน บังคับบัญชาให้บำเพ็ญคุณงามความดี มันจะทำไม่ได้หรอก หัวใจดวงนี้ ธรรมมีอยู่บังคับลงไป กราบพระย่อ ๆ ตามกำลังของเราแล้วให้ทำความสงบใจ ท่านเรียกว่าภาวนา เราจะนั่งพับเพียบก็ได้ จะนั่งขัดสมาธิก็ได้ ทำใดก็ได้ขอให้ธรรมะคือคำบริกรรมกับใจของเรานั้นให้

กลมกลืนกัน

เรานำคำบริกรรมมานั้นจะเป็นธรรมบทใดก็ได้ เช่นพุทโธก็ได้ ธัมโมก็ได้ สังโหมก็ได้ หรืออานาปานสติกำหนดลมหายใจก็ได้ แล้วแต่จริตนิสัยของเราชอบธรรมบทใดให้นำธรรมบทนั้นเข้ามากำกับใจ เช่นพุทโธ ๆ ให้ใจทำหน้าที่การงานกับคำว่าพุทโธในเวลานั้นด้วยสติบังคับบัญชาหนาแน่น อย่าให้จิตนี้ส่งออกไปตามอารมณ์ของกิเลสที่มันก่อไฟก่อไฟไปด้วยความคิดความปรุงต่าง ๆ ทั้งวันทั้งคืน ให้ระงับให้หมดความคิดเหล่านี้เป็นความคิดของกิเลสสั่งสมความทุกข์เผาหัวใจเรา แต่งานของธรรมได้แก่พุทโธเรียกว่างานของธรรม งานของธรรมนี้จะทำใจให้สงบเย็น บริกรรมคำว่าพุทโธ ๆ ให้ติดอยู่กับใจ ให้จิตยึดพุทโธเป็นหลัก สติติดแน่นอยู่กับคำบริกรรมไม่ให้เผลอไปไหน

จะนั่งได้เวลาเท่าไรอย่าไปคำนึงคำนวณมากนัก เราเกิดมาในโลกนี้เวลาเท่าไรมันก็มีแต่มีดกับแจ็กเท่านั้น เขาไม่ได้สร้างความดีความชั่วให้เรา แต่เราเองเป็นผู้สร้างความชั่วความดีให้เรา เราจึงถือความดีเป็นสำคัญในเวลานี้ด้วยการภาวนา มีพุทโธ ๆ เป็นต้น ให้มีสติกำกับอยู่นั้น แม้จิตจะไม่มี ความสงบแปลกประหลาดอันใด คำบริกรรมภาวนาที่เรียกว่าการภาวนานี้มีผลมาก มีอานิสงส์มาก ให้ทำเป็นประจำวัน อย่าเห็นเป็นของเล็กน้อยนะ การภาวนานี้เป็นงานอันใหญ่โตในชีวิตของเราที่จะอบรมบ่มอินทรีย์หรือจิตใจของเราที่เคยฟุ้งซ่านรำคาญให้มีความสงบเย็นขึ้นมา มีคุณค่าขึ้นมาที่ใจของเราด้วยการภาวนา

จึงขอให้พี่น้องชาวพุทธทั้งหลายเราระลึกคำนี้ให้มากนะ อย่าระลึกตั้งแต่เรื่องโลกเรื่องสงสารเร่ ๆ ร่อน ๆ หาหลักฐานเกณฑ์ไม่ได้ เขาก็คิดเราก็คิดเต็มบ้านเต็มเมืองเต็มโลกเต็มสงสาร เวลาจะหาสารคุณมาเป็นที่ยึดที่เกาะซึ่งเป็นผลสำคัญ ๆ ตามความคิดเร่ ๆ ร่อน ๆ ของตนนั้นไม่มี สุดท้ายจะมาหลับนอนก็มีแต่ความผิดหวัง ๆ เหล่านี้เราเคยคิดมากต่อมากแล้ว ในชีวิตนี้ก็ตั้งแต่เกิดมา ในวันนี้ก็ตั้งแต่สว่างตื่นนอนมาเราคิดมากผลเป็นยังไง ควรนำมาเทียบบ้างที่กิเลสพาคิดวุ่นวายตลอดเวลา

ที่นี้เราจะคิดเรื่องอรรถเรื่องธรรม มีเวลาเพียงเล็กน้อยก็ตามจะแสดงความแปลกประหลาดขึ้นที่ใจของเรา ดียิ่งกว่าความคิดทั้งวันไม่เกิดประโยชน์อะไร นอกจากเกิดโทษแก่เรานั้นเสียอีก เพราะฉะนั้นจึงขอให้ระลึกคำบริกรรมภาวนาประจำตัวของเรา ในเวลาจะหลับนอนนั้นแหละเป็นเวลาไม่ได้ทำการงานอะไร มีแต่จะหลับนอนผ่อนขั้นผ่อนธาตุของเราให้ได้หลับบ้างจะได้มีกำลังต่อไป นี้เราก็ภาวนาเสียก่อนเวลานอนนั้น กำหนดพุทโธ ๆ หรือธัมโมตามจริตชอบ อย่างน้อยขอให้ เอ้าที่แรกให้ได้แค่

๕ นาทีก็เอา ต้องบังคับเราถ้าอยากให้เราเป็นคนดี

เราไม่ใช่นักโทษของผู้ใดพอที่จะถือว่าคนนั้นเป็นเจ้าของนาย หรือเป็นเจ้าของข้าศึก ศัตรูเพราะมาบังคับเรา แต่กิเลสเป็นข้าศึกของเราภายในใจ เราควรถือว่ากิเลสนี้เป็นข้าศึก ให้ระลึกเรื่องมันเป็นข้าศึกเสียบ้าง ด้วยพาคิดพาปรุง พาทำความเสียหายมากมายมานานแสนนาน ส่วนธรรมเป็นบุญเป็นคุณเป็นประโยชน์ ให้นำธรรมเข้ามาใกล้ชิดติดพันกับใจของเราด้วยการภาวนา ไม่ให้เพลินนะ สติเป็นสำคัญ เราบริกรรมอยู่ให้มีสติระลึกอยู่กับคำบริกรรม ห้ามจิตไม่ให้คิดออกนอกกลุ่มนอกทางดังที่เคยเป็นมาในเวลานั้น

จิตเมื่อได้รับการบำรุงรักษาด้วยสติด้วยคำบริกรรมแล้ว จะเริ่มมีความสงบเย็นเข้ามา เพราะปราศจากสิ่งก่อกวนคือกิเลส ด้วยเหตุตลอดเวลา นั้น แล้วค่อยจางไปๆ จิตใจของเราทำงานด้วยธรรมแทนความคิดของกิเลสที่เป็นการทำงานของกิเลสเสีย มาทำงานของธรรมด้วยนึกคำบริกรรมในจิตตภาวนาของเรา เช่นพุทโธๆ เป็นต้น ให้สืบเนื่องกันไป ใจของเราจะมีความสงบเย็นๆ และมากกว่านั้นเราจะเห็นความแปลกประหลาดอัศจรรย์ขึ้นที่ใจของเราด้วยการภาวนานี้เป็นสำคัญ นี้เรียกว่าธรรมทำงาน

ธรรมทำงานกับธรรมบำรุงรักษาจิตใจเป็นคู่เคียงกัน หรือเป็นอันเดียวกัน ให้นำมาบำรุงรักษาจิตใจด้วยจิตตภาวนา ใจของเราจะมีความสว่างมากขึ้น มีความสงบเย็นมากกว่านั้นจะแสดงความแปลกประหลาดและอัศจรรย์ให้เราเห็น จากการบำเพ็ญธรรม การชวนชวายธรรม ธรรมจะแสดงผลขึ้นที่ใจของเรานั้นแล นี้เรียกว่างานของธรรม งานของจิตเพื่อธรรมเข้าบำรุงรักษาตนเพื่อเป็นผลความสงบร่มเย็นขึ้นมาเป็นอย่างน้อย มากกว่านั้นก็จะเป็นความสว่างไสว แปลกประหลาดอัศจรรย์ ความรู้ที่เกิดขึ้นจากจิตสงบด้วยการภาวนานี้แปลกๆ ต่างๆ กันตามนิสัยของผู้บำเพ็ญ

ที่ท่านว่า นรกเปรตอะไรเหล่านี้มันมีปัญหายุ่งยากอยู่กับพวกตาบอดเรานี้แหละ ท่านผู้ตาดีนี้ท่านไม่มีปัญหา เช่นเดียวกับคนตาบอดเดินไปตามทาง กับคนตาดีเดินไปตามทาง คนตาดีไม่มีปัญหาในสิ่งทั้งหลายที่ควรเห็นควรได้ยิน ได้รู้ได้เห็นได้ยินทั่วหน้ากัน แต่คนตาบอดหูหนวกไปที่ไหนก็เหมือนซุงทั้งท่อน มีแต่ความรู้ที่อยู่ในตัว ไปที่ไหนก็หมดราค้าราคาไปอย่างนั้นแหละ นี่ต่างกันอย่างไร พวกเราเวลานี้กำลังบอดทางใจ กิเลสพาให้ทะนงตัว ทะนงยิ่งกว่าอรรถกว่าธรรม เหยียบบอรรถเหยียบธรรม เห็นว่าธรรมไม่จำเป็น กิเลสเป็นของจำเป็นมากกว่าธรรมๆ ไม่ว่าจิตดวงใด ๆ

ผลที่ได้จากกิเลสที่ว่าดีกว่าธรรมก็คือพินคือไฟเผาไหม้ตัวเอง มันดีอย่างไร ให้พิจารณาตัวเอง ถามตัวเอง นี้ละเรียกว่า นตฺถิ อตฺตสมฺ ปมฺ ความรักอื่นเสมอด้วยความ

รักตนไม่มี นี่ละความรักตนต้องหาสิ่งดีงามที่เป็นผลเป็นประโยชน์เข้ามาบำรุงรักษาตน เช่นการภาวนานี้สำคัญมาก หลวงตาไปเทศน์ที่ไหน ยิ่งจวนปิดโครงการเข้ามาแล้วยิ่งเน้นหนักในเรื่องจิตตภาวนา เพราะเรื่องจิตตภาวนานี้จิตของเราเพียงดวงเดียวเท่านั้นแหละนะ ไม่ว่าจิตท่านผู้ใดก็ตามที่ได้บำเพ็ญภาวนาเกิดความรู้แจ้งเห็นจริงขึ้นมาภายในจิตใจนี้ เกิดเป็นสักขีพยานขึ้นมาในตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยใครมาเป็นสักขีพยาน

แม้พระพุทธเจ้าปรินิพพานไปก็ปีกี่เดือนนั้นก็มีแต่มีดกับแจ็ก สังขารร่างกายย่อมนร่วงโรยไปได้เช่นเดียวกันหมด ท่านก็นิพพานด้วยสังขารร่างกาย พระสรีระซึ่งเป็นเหมือนโลกร่วงโรยไป แต่ธรรมชาติที่เลิศเลอซึ่งให้นามว่าพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าองค์แท้จริงนั้นได้แก่พระวิสุทธิธรรม คือความบริสุทธิ์หรือเรียกว่าธรรมธาตุ มหาวิมุตติ-มหานิพพาน อันนั้นเลิศเลอสุดยอดทีเดียว นั่นแหละเมื่อบำเพ็ญจิตใจไปเห็นอย่างนั้นแล้วเราจะไปทูลถามพระพุทธเจ้าหาอะไร

อย่างว่าบาป ว่าบุญ นรก สวรรค์ อันนี้ก็เหมือนกัน มันเป็นปัญหาอยู่สำหรับคนตาบอดอย่างเราทั้งหลาย คนตาดีคือท่านผู้รู้แจ้งเห็นจริง ไม่ว่าพระพุทธเจ้า ไม่ว่าสาวกองค์ใดซึ่งมีความรู้เหลี่ยมล้ำต่ำสูงต่างกัน บรรดาพระสาวกท่านรู้ประจักษ์ใจของท่านแล้วท่านก็ไม่ถามใคร เหมือนคนดีไปสถานที่ไหนความรับรู้รับเห็น ได้ยินได้ฟัง ประจำอยู่ในใจของท่านแล้วท่านจะสงสัยอะไร คนตาบอดจะลบล้างว่าไม่มี รูป รส กลิ่น เสียง เครื่องสัมผัสไม่มี ท่านก็ไม่สนใจเพราะท่านเป็นผู้พบแล้วในเครื่องรับทั้งหลาย ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจนี้สำหรับรับอารมณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง ท่านรู้ท่านเห็น ท่านได้ยินได้ฟังครบหมด

แต่คนตาบอดก็มีแต่ความรู้เท่านั้น สติสตังก็ไม่มี สิ่งที่จะรับรู้รับเห็นพอให้เป็นประโยชน์แก่ตนก็ไม่มี นี่จิตใจของเราเวลานี้กำลังบอด ให้พากันพิจารณาทุกคน ใจดวงนี้พาให้บอด บอดตลอดไปเพราะกิเลสพาให้บอด ไม่ได้พาให้สว่างกระจ่างแจ้งนะ ธรรมเท่านั้นพาให้สว่างกระจ่างแจ้ง จึงขอให้พากันอบรมทางด้านจิตใจด้วยดี จะไปเทศน์ที่ไหนก็ตามหลวงตาไม่ปล่อยวาง เพราะเป็นห่วงเป็นใยพี่น้องชาวพุทธเรามากมาย ยิ่งจวนจะตายเท่าไรแทนที่จะมาห่วงใยตัวเองนี่กลับไม่ห่วง ไม่สนใจ มันพอแล้วทุกอย่างในหัวใจดวงนี้ ตั้งแต่เริ่มแรกที่ตะเกียกตะกายบำเพ็ญตนเองมา ล้มลุกคลุกคลานมา นี่คือเบื้องต้นแห่งการบำรุงรักษาใจของตน ถูกกิเลสย่ำยีตีแหลกมาตลอด สู้ไม่ถอยๆ บำเพ็ญมาเรื่อย ๆ

เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้ว ผลทางด้านจิตใจที่เกิดขึ้นจากการบำรุงรักษานี้ก็ค่อยเจริญขึ้นมา ๆ สิ่งที่เป็นพื้นเป็นไฟเผาไหม้ในหัวใจค่อยจางไป ๆ นั่นแหละคือกิเลสทั้งหลาย

ห่างไกลออกไปด้วยอรรถด้วยธรรมชำระซักฟอกมันไป จิตใจค่อยสว่างกระจ่างขึ้นมา นี้พูดให้พี่น้องทั้งหลายได้เป็นคติเครื่องเตือนใจ ทั้ง ๆ ที่มีชีวิตอยู่นี้ พระพุทธเจ้าปริณิพานานแล้วรู้ธรรมประเภทนี้แล แล้วผ่านไป ผู้มาบำเพ็ญตามทางที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้แล้วด้วยความถูกต้อง เรียกว่าสวากขาตธรรมตรัสไว้ชอบแล้ว เอ้าก้าวเดินตามธรรม ตามแผนที่ที่ทรงสอนไว้แล้วเราดำเนินตามไป ๆ มันก็รู้เห็นอย่างนั้น ๆ จะให้ว้างว้าง มันรู้เห็นก็บอกว่ารู้เห็น

เช่น ความโลภ ความโกรธ ราคะตัณหา เต็มหัวใจของท่านของเราด้วยกัน มีใครบกบางอะไรที่ไหน นี่ละกองทุกข์ ความมีติดบอดมันอยู่กับกิเลส ตัวมีติดบอด ความโลภก็มีติดบอด ความโกรธพาคนให้มีติดบอด ไม่รู้จักประมาณ ติดตันอยู่ตลอดเวลา ได้ทำอะไรไม่พอ ๆ บินตายไปตลอด นี่คือความโลภทำโทษเรา ความโกรธเมื่อไม่ได้สมใจแล้วทุกอย่างจะทำแต่ความชั่วซ้ำลามาก เรื่องราคะตัณหาก็กินไม่อิ่ม กินไม่พอ ไปที่ไหนหิวโหย ๆ นี่ก็คือพินคือไฟเผาไหม้ตนเอง เมื่อมันมากกว่านี้ก็เผาไหม้ผู้เกี่ยวข้องใกล้ชิดติดพันไป นี่คือพวกตาบอด พวกหูหนวก งามเงาอยู่กับอันนี้ แล้วก็เอาไฟเผาตัวเอง เผาผู้อื่นไป พวกเราพวกตาบอด

พระพุทธเจ้าทรงรู้ทรงเห็นหมดแล้ว สอนพวกเราในอุบายวิธีการที่จะแก้ความโลภและความโกรธ ราคะตัณหา นี่ก็แก้ไปตามท่าน ปฏิบัติไปตามท่าน สิ่งเหล่านี้ที่มีติดหนาที่สุดก็ค่อยบางลง ๆ ความบางลงก็ถูกต้องแล้วตามอรรถธรรมที่สอนไว้ เอ้าก้าวเข้าไป ๆ บางลงไป ๆ สุดท้ายก็สิ้นสุดไม่มีอะไรเหลือเลย เพราะถูกกำจัดอยู่ตลอดเวลา เมื่อสิ่งเหล่านี้ขาดสะบั้นลงไปจากใจแล้วความเลิกละของใจไม่ต้องพูด เกิดขึ้นมาเอง พระพุทธเจ้านิพพานแล้วผู้บำเพ็ญตามพระพุทธเจ้าก็เกิดแบบเดียวกัน เป็นปัจจุบันจิตเป็นปัจจุบันธรรม ประจักษ์กับใจเป็น สนฺทิฎฐิโก ด้วยกันหมด ไม่ต้องไปทูลถามพระพุทธเจ้า

แม้ยังทรงพระชนม์อยู่ก็ไม่ไปทูลถามท่าน เพราะสนฺทิฎฐิโก ท่านประกาศไว้อย่างเด็ดขาดแล้วว่าผู้ปฏิบัตินั้นเองจะเป็นผู้รู้เห็นโดยลำพังตนเอง ไม่ต้องไปถามผู้ใดก็เมื่อรู้แล้วจะไปถามพระพุทธเจ้าหาอะไร ถ้ายังถามอยู่ธรรมะที่ประกาศสอนไว้ด้วยความเด็ดขาดแม่นยำว่าสนฺทิฎฐิโกก็ไม่มี ความหมาย ท่านสอนไว้โดยถูกต้อง ผู้ปฏิบัติท่านจะปริณิพานไปนานไม่นาน สิ่งที่มีมืออยู่กับตัว กิเลสมีอยู่กับใจ ธรรมะมีอยู่กับใจ เราบำเพ็ญจิตใจของเราไปตามอรรถตามธรรมกิเลสจางไป ๆ พระพุทธเจ้านิพพานแล้ว กิเลสก็จางไปจากการบำเพ็ญของเรา จนกระทั่งดับสนิทไม่มีอะไรเหลือ พระพุทธเจ้านิพพานแล้วก็ตาม กิเลสก็สิ้นไปด้วยการบำเพ็ญของเราเอง ของเราเองอยู่อย่างนี้ จน

กระทั่งถึงความบริสุทธิ์

พระพุทธเจ้าบริสุทธิ์แล้ว นิพพานไปแล้ว เราก็บริสุทธิ์อยู่ในตัวของเราเอง ไม่ได้ไปเกี่ยวข้องกับพระพุทธเจ้า ไม่ไปหยิบยืมพระพุทธเจ้า ธรรมเป็นของเรา เราชำระของเราได้ผลก็เป็นของเรา ความเลิกละของเรา เลิกละของพระพุทธเจ้าเป็นของท่าน เลิกละของเราที่บำเพ็ญมาเป็นธรรมของเรา เป็นสมบัติของเราที่เลิกละกับเรา นี่ละธรรมพระพุทธเจ้าสอนอย่างแม่นยำ จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายได้บำเพ็ญ

นี่ก็ได้ปฏิบัติมาเต็มกำลังความสามารถ พุดให้พี่น้องทั้งหลายฟังอย่างไม่สะทกสะท้าน สามแดนโลกธาตุนี้เราพูดจริง ๆ เราไม่เคยมีสะทกสะท้านกับสิ่งใด เพราะได้รู้ได้เห็นประจักษ์ในหัวใจโดยไม่ต้องไปหาใครมาเป็นสักขีพยาน มีธรรมพระพุทธเจ้าเป็นสักขีพยานอยู่กับใจนี้แล้ว เอาใครมาเป็นพยานที่จะเลิกละยิ่งกว่าธรรมมาเป็นพยานในใจ ใจกับธรรมเป็นอันเดียวกันแล้วไปถามใครที่ไหน นี่ละธรรมแท้เป็นอย่างนี้ ขอให้บำเพ็ญเถอะ

ใครมาก็มีแต่ยกยกกิเลส แล้วก็เหยียบหัวเจ้าของนั้นแหละ นอนจมอยู่กับความทุกข์ความเดือดร้อนทั้งวันทั้งคืนไม่เบื่อหน่ายอึดพอเลย ให้เอาธรรมเข้ามาจับบ้าง ธรรมพระพุทธเจ้าจับแล้วจะเห็นพิษเห็นภัยของมันไปโดยลำดับลำดับ แล้วก็ยิ่งจะปิดออก ๆ ให้ห่างไกล จนกระทั่งฟาดให้มันขาดสะบั้นไปจากใจหมดแล้ว ถามหาพระพุทธเจ้าหาอะไร ถามหานิพพานเพื่ออะไร อะไร ๆ ก็พร้อมอยู่กับใจที่เป็นนักรู้แล้วจากการบำเพ็ญ นี่ละธรรมเป็นอย่างนี้

ขอให้ทุก ๆ ท่านได้บำเพ็ญ ได้มากได้น้อยเป็นสมบัติของเราทั้งนั้น ได้ห้าบาทสิบบาทเป็นสมบัติของเรา เขาจะได้หมื่นได้แสนได้ล้านก็เป็นของเขา เราหาได้มากน้อยเป็นกำลังของเรา เป็นสมบัติของเรา จึงให้พยายามหากันนะ เห็นห่างมากเวลานี้ชาวพุทธเรา จนบางที่อดทนระอาใจนะ มองไปที่ไหน แหม มันขวางจิตที่เป็นธรรมล้วน ๆ ยิ่งจิตที่บริสุทธิ์ด้วยแล้วกับดูมุดดูมืดเต็มโลกเต็มสงสารมันจะดูกันไม่ได้ แต่ธรรมท่านไม่เหมือนเรา เพราะเหตุไร ท่านไม่มีการกดถ่วงหนักอกหนักใจ เป็นอารมณ์กับสิ่งนั้น สิ่งนี้ มีเหมือนไม่มี รู้เหมือนไม่รู้ รู้แล้วผ่านไป ๆ ท่านไม่เป็นอารมณ์

ไม่เหมือนคนมีกิเลสรู้อะไรเป็นอารมณ์อย่างนั้น เป็นอารมณ์กับสิ่งนั้น ๆ ธรรมท่านไม่เป็น เรื่องเห็นเรื่องรู้ใครจะไปเกินจิตที่บริสุทธิ์วะ จิตที่บริสุทธิ์นี้กระจ่างไปหมดเลย นอกจากท่านจะพูดหรือไม่พูด เป็นความสลดสังเวชในความเป็นของสัตว์โลก พุดถึงขนาดว่าส้วมว่าถ่านจะผิดอะไรไป ชี้โลก ชี้โกรธ ชี้หลง ชี้ราคะตัณหา มันมีแต่ส้วมแต่ถ่านเต็มหัวใจของเรา มีอะไรเป็นของดิบของดีที่จะให้ได้ชม พระพุทธเจ้าสาวกทั้งหลาย

ท่านปิดอกหมดแล้วสิ่งที่เลวร้ายทั้งหลาย สกปรกทั้งหลาย ยังเหลือแต่ธรรมาตุที่
บริสุทธิ์ผุดผ่อง ไปที่ไหนจ้ดตลอดเวลา อาโลโก อุทปาติ สว่างจ้ดอยู่จ้ด ไม่มีวันมีคืน ใส
มืดแจ้ดนี้มันเป็นพระอาทิตย์พระจันทร์ ส่วนใจที่แจ้ดขาวดาวกระจ่างไม่ใช่พระอาทิตย์
พระจันทร์ สว่างโรอยู่จ้ดกลางวันกลางคืน

ที่ท่านแสดงว่า อาโลโก อุทปาติ ท่านผู้บริสุทธิ์แล้วจิตใจสว่างโรอยู่ตลอดเวลา
แจ้ดกระจ่างตลอดเวลา นี้ละธรรมประเภทนี้จ้ดลำบากมากนะสำหรับโลกทั้งหลายที่จะ
บึกจะบิ่น ดีไม่ดีเทศน์แล้วมันไม่เชื่อไม่ฟัง ดูถูกเหยียดหยามธรรม เหยียบย่ำทำลาย
ธรรม เอากิเลสสกปรกนั้นแหละขึ้นไปเหยียบย่ำทำลายธรรมไปเสียมากต่อมาก จนจะ
ไม่มีธรรมติดหัวใจในชาวพุทธของเรา ยิ่งเร็วแหลมไป ๆ มันเร็วแหลมอยู่กับหัวใจที่
มีแต่พื้นแต่ไฟเผาไหม้ดิน ไม่สนใจกับบรรดากับธรรม ถือธรรมเป็นข้าศึก

ถ้าจะไปบำเพ็ญทางการกุศลเวลาล้ดเวลาก็ไม่มี สมบัติเงินทองก็ไม่มี กำลังวังชาก็
ไม่มี กิเลสดีเอาอ่อนไปหมด อ่อนเปียกไปหมด ถ้าจะมอบให้กิเลสถึงไหนถึงกัน เป็น
หนี้เป็นสินเขาพระรุ้งพระรังเต็มบ้านเต็มเมืองเต็มโลกเต็มสงสาร อะไรพาให้เป็นถ้าไม่ใช่
จิตดวงนี้ที่ตะเกียกตะกายคืบคลานไปไม่หยุดไม่ถอยด้วยความโลภ ติดดินจนกระทั่ง
เป็นหนี้เขา หมดแล้วถ้าอยู่ธรรมดาก็ควรจะอยู่ มันยังไม่ยอมอยู่ ไปติดหนี้ติดสินเขา
พระรุ้งพระรัง มีแต่กิเลสหลอกคนทั้งนั้น ให้พากันจำเอานะ

เรื่องของธรรมแล้วอยู่ไปกินไป อย่าดินติดจนเกินเหตุเกินผล มีพอเพียงพึงช
สันโดษมีความเพียงพอบ้าง ถ้าให้กิเลสพาเดินแล้วไม่มีคำว่าอิมพอ อันใดไม่มีความหิว
โหยยิ่งกว่ากิเลส กิเลสตัวหิวโหย หิวโหยไม่หยุด หามาบำรุงบำเรอมันเท่าไรก็ยิ่งเหมือน
ไสเชื้อเข้าสู่ไฟ ไสเข้ามากเท่าไรไฟยิ่งแสดงเปลวขึ้นมากเท่านั้น ๆ จนหาท่อนฟืนหรือสิ่ง
เหล่านั้นไม่ได้ เป็นถ้ำเป็นถ่านไปตาม ๆ กันหมด จิตใจของเรานี้เป็นเพียงไม้ฉิบหาย
แต่เป็นทุกข์ทรมานแสนสาหัส เพราะไฟเหล่านี้เผาเรา ความโลภก็เผา ความโกรธก็
เผา ราคะตัณหาก็กิเลสเผา เผาวันเผาคืน มันส่งเสริมคนให้ได้รับความดีความดีที่ตรงไหน
มันน่าจะเอามาคิดมาอ่านบ้างชาวพุทธเรา

ศาสนาของพระพุทธเจ้าอะไรจะเลิศเลอยิ่งกว่า ไม่มีแล้วในสามแดนโลกธาตุนี้
แล้วเวลามาประกาศสอนโลกสอนสงสาร เฉพาะอย่างยิ่งชาวพุทธเราทำไมจึงไม่เห็นว่ามี
วิมเวว่าจะนำเคารพเลื่อมใส นำปิตินดีจากการบำเพ็ญของตนหลังจากได้ยินได้ฟังมา
แล้ว มันก็มีแต่กิเลสเอาไปใช้ทั้งหมด เรียนธรรมก็กิเลสเอาไปใช้เสีย เรียนทางโลกกิเลส
เอาไปใช้เสีย เป็นเครื่องมือของกิเลสเสียทั้งหมดไม่ว่าผู้เรียนธรรมเรียนโลก เพราะ
กิเลสเป็นใหญ่ ๆ ถ้าเรียนธรรมเอาธรรมมาปฏิบัติ เอาธรรมเป็นอำนาจจัดกิเลส

กิเลสขาดไปทั้งนั้นละ

วันนี้ได้พูดฝากให้บรรดาพี่น้องทั้งหลายได้ยินได้ฟัง ขอให้นำไปประลิกนะ เรื่องภาวณาเป็นเรื่องสำคัญมากทีเดียว เราภาวณาไปถึงไม่รู้ไม่เห็นก็ตามอย่าไปคาดนะเวลาภาวณา ให้อยู่ในปัจจุบัน เช่นพุทโธ ๆ ก็ให้อยู่ในปัจจุบัน ๆ ใครภาวณาบตใดให้อยู่ในปัจจุบัน อย่าไปคาดผลว่าจะได้อย่างนั้นอย่างนี้ ให้อยู่ในปัจจุบัน มีสติกำกับอยู่นั้น ปัจจุบันนั้นและยังผลแปลก ๆ ต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นจากการภาวณาของเรา เวลาได้ปรากฏขึ้นอย่างน้อยเป็นความสงบ

ความสงบของใจที่เคยติดเคยตื่นมาตั้งแต่วันเกิด กับความสงบในเวลาภาวณานี้จะเป็นเรื่องที่ตื่นเด่นมากที่สุด ความแปลกประหลาดอัศจรรย์จะเห็นในเวลาที่จิตสงบเย็นใจ สว่างไสวขึ้นที่นั่น เราจะเห็นความแปลกประหลาดขึ้นที่ใจเป็นผลจากการภาวณา เรื่องกิเลสใครไม่เห็นได้ของแปลกประหลาดมาอวดกัน ไม่มี มีแต่ความทุกข์ความเดือดร้อน แต่การภาวณานี้มีแน่ มีแน่ไม่สงสัย ดังที่ท่านบำเพ็ญธรรมอยู่ในป่าในเขา เห็นใหม่ละ

ท่านอยู่ในป่าในเขา ท่านสั่งสมตั้งแต่อรธแต่ธรรม ยืน เดิน นั่ง นอน เว้นแต่หลับท่านชำระจิตใจ บำรุงรักษาใจด้วยความพากความเพียรในท่าต่าง ๆ เช่นเดินก็เดิน จงกรมเสีย นั่งก็นั่งสมาธิภาวณา ยืนก็ยืนรำพึงอรธธรรมเสีย ไปที่ไหนท่านบำรุงรักษาตั้งแต่จิตแต่ใจของท่านด้วยธรรม ๆ ผลปรากฏขึ้นเป็นความสงบร่มเย็น ถึงขั้นเศรษฐีธรรมมีน้อยเมื่อไร ผู้บำเพ็ญอยู่ในป่านั้นแหละท่านผู้ครองธรรม ผู้เป็นเศรษฐีธรรมก็เกิดมาจากในป่า พระพุทธเจ้าก็เป็นเศรษฐีธรรม สาวกทั้งหลายเป็นเศรษฐีธรรมที่อยู่ในป่าทั้งนั้น ๆ

ผู้อยู่ในแดนบ้านมันเอาความวิเศษวิโสที่ไหนมา มันก็มีแต่บุตรแต่คูถ เต็มบ้านเต็มเมือง ทั้งท่านทั้งเราเหมือนกันหมด ผู้อยู่ในป่าอยู่แบบสัตว์เดรัจฉานมันก็เป็นสัตว์เดรัจฉาน ต้องอยู่แบบพระผู้บำเพ็ญธรรม อยู่แบบผู้มีศีลมีธรรม คำนึงถึงอรธถึงธรรมแล้วจะได้ธรรมมาครองใจ ประดับจิตใจ จะมีความสงบร่มเย็นเป็นสุขไป วันนี้ขอฝากธรรมะด้านจิตตภาวณา ให้สมกับความเป็นห่วงบรรดาพี่น้องทั้งหลาย หลวงตาไม่นานนะจะตาย แต่ไม่เคยห่วงเรื่องความเป็นความตายของตัวเอง ใครจะมาขอร้องให้อยู่อายุยืนนานสักเท่าไร ๆ เราก็อึ้ง ๆ ไปอย่างนั้น ลมหายใจอยู่กับเรา ผู้พิพากษาคือลมหายใจอยู่กับเรา เราก็อพิจารณาไปเรื่องธาตุเรื่องขันธ

อ่านมันหมดแล้วเรื่องธาตุเรื่องขันธ อ่านหมดทุกสิ่งทุกอย่างอ่านหมด พอทุกอย่าง จึงไม่พรันพรังหัวนโหนกกับความเป็นอยู่และความตายไป ตายไปเมื่อไรก็ไป ธาตุ

ชั้นธสลายตัวลงไปเฉย ๆ ที่ว่าตายอะไรตาย ธาตุดินก็ลงไปเป็นดิน ธาตุน้ำไปเป็นน้ำ ไฟเป็นไฟ ลมเป็นลม จิตเป็นจิต ถ้าจิตได้สั่งสมความดีไว้เต็มที่แล้วสลัดทิ้งเสียหมด ไม่มีอะไรเหลือ ขึ้นชื่อว่าสมมุติในแดนโลกธาตุนี้ดับพร้อมกันหมดเลย เรียกว่านิพพาน คือดับสมมุติโดยประการทั้งปวงจากใจ

เวลาที่ครองธาตุครองชั้น ธาตุชั้นเป็นสมมุติ ใจแม้จะเป็นนิมิตติแล้วก็ยังต้องเกี่ยวข้องกับผัสชอบอยู่ก็ธาตุกับชั้น มันก็ผ่านให้รู้ให้เห็นอยู่นั้น ถึงไม่ยึดมันก็เป็นไม่เป็นทุกข์กับมัน มันก็แสดงให้เห็นอยู่ พอธาตุชั้นธสลายลงไปดับพริบเดียวท่านว่านิพพาน ดับหมด ขึ้นชื่อว่าสมมุติไม่มีอะไรเหลือเลย นั่นแลคือท่านผู้ถึงเมืองพอนิพพาน แปลว่าดับ ดับแล้วซึ่งสมมุติทั้งหลาย และดับแล้วซึ่งทุกข์ทั้งมวลในวัฏจักรนี้ไม่มีอะไรเหลือเลย นั่นคือผลแห่งการบำเพ็ญความดีทั้งหลาย ธรรมพระพุทธรูปเจ้านี้เป็นเครื่องยืนยันร้อยเปอร์เซ็นต์ ๆ ไม่บกพร่องเลย มันบกพร่องตั้งแต่ชาวพุทธของเรา จึงต้องขอให้พากันพยายามบำรุงรักษา

หลวงตาพูดจริง ๆ ห่วงบรรดาพี่น้องทั้งหลายมากทีเดียว จวนเป็นจวนตายมาเท่าไรยิ่งห่วงมาก กลัวจะไม่ได้อะไรติดเนื้อติดตัว สิ่งที่ได้ก็มีแต่พื้นแต่ไฟที่ติดดินกับมันตลอดเวลา ไม่มีวันเบื่อหน่ายอิมพอนั้นแล มันจะตามเผาเรา เพราะใจนี้ไม่เคยตาย เกิดภพนี้เกิดภพนั้นด้วยบาปด้วยบุญพาให้เกิด มันจะเอาความสุขความทุกข์มาให้ไปตลอดเวลา ส่วนมากมันจะมีแต่ความทุกข์ ความสุขมีน้อย ให้พากันจำเอา

วันนี้แสดงธรรมก็เห็นว่าเหมาะสมกับเวลาเวลา ธาตุชั้น ขอความสวัสดิ์จึงมีแก่บรรดาท่านทั้งหลาย เวลาฟังแล้วก็ขอให้นำไปพิจารณา อย่าฟังเปล่า ๆ นะ นี้ไม่ได้เทศน์เปล่า ๆ เทศน์ด้วยความห่วงใย ความเมตตาสงสาร หลวงตาไม่ได้เทศน์เพื่อโลกามิส ไม่ได้เทศน์เพื่อหวังร่ำหวังรวย หวังเอาเงินเอาทองอะไรกับท่านทั้งหลาย ไม่ว่าเทศน์สถานที่ใด นี่ก็เทศน์สงเคราะห์โลก เราไม่ได้ตั้งใจจะสงเคราะห์เรา เราพอทุกอย่างแล้ว สงเคราะห์หาอะไร

ตอนเช้าก็มีแต่ให้โลกสงเคราะห์เท่านั้น บิณฑบาตฉันวันหนึ่ง ๆ พอเป็นไป โลกสงเคราะห์เพียงเท่านี้พอแล้ว อันนี้เราสงเคราะห์โลกด้วยอรรถด้วยธรรมให้รู้ดีรู้ชั่ว รู้บุญรู้บาป เวลาความเป็นอยู่ร่วมกันก็ให้ต่างคนต่างรักความสามัคคีซึ่งกันและกันก็จะ เป็นผลประโยชน์แก่พี่น้องทั้งหลาย เอาละเห็นว่าสมควรแก่เวลา ขอความสวัสดิ์จึงมีแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาตามกำหนดการ ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th